

9. 10. 5. 1973.

115650

Professor Magne Skodvin,

O s l o.

Jeg har mottatt Deres brev av 25. f.mnd. og går utffra at De ikke kan misforstå hvorfra det av meg nevnte "fusk" skriver seg. Min anvendelse av denne karakteristik (da jeg ikke fant noen bedre) hentyder til Deres artikkel i Aftenposten 26/1, 1971, hvor De gjenga i faximile en bit av kapitulasjonsavtalen, etter at jeg gjentagne ganger hadde anmodet Dem om å fremlegge den hele. Denne biten slutter med noe av § 4. Jeg håper De fatter hvad jeg sikter til, så jeg slipper å gjengi denne paragrafs totale ordlyd, og peke på hvor de fant Dem best tjent med å foreta Deres beskjæring. Iagen kan vel huske dette bedre end Dem.

Ved Deres beskjæring er det vesentlige og betydeligste av § 4 uteladt, og dermed kapitulasjonsavtalens viktigste bestemmelser, også ved at §§ 5, 6 og 8 ikke er kommet med, som jo inneholder de plikter og oppdrag som Den norske overkommando påtok seg, som strakte seg langt utover 6. Divisjons evner og område. Etter Deres høyst merkelige fortolkning av kapitulasjonsavtalen påtok altså her Den norske overkommando seg i å bistå sin "fiende" i å bekjempe sin "allierte". § 7 bør heller ikke glemmes. Den inneholder den mellom partene oppnådde enighet om den vidræevakt ved grensen i Vest-Finmark. Generalstabens pressekonsulent gjenga i sin bok i 1945 den situasjon som skapte denne paragrafs innhold.

Det er vanskelig å holde seg kald ("kome islade for å gå seg varm") når en stilles overfor slike prestasjoner. Endog Aftenposten forsto min bitterhet da jeg ikke kom til orde etter Deres artikkel, og begrepet "fusk" refererer seg ikke til noen meningsforskjell, men ^{til} Deres umoraliske handling.

De kanselvfølgelig ta disse saker med "tolmodig ro". De berører ikke Dem personlig. Noe annet er det for den som personlig rammes både på egen og andres vegne. "Rettaoppgjøret" var et overgrep på en folkegruppe som hadde en begrunnet holdning i idealitet og fedrelandskjærlighet og hvor lovlydighet og respekt for tingenes tilstand gå støtte til dens oppfatning.

Det er denne side av saken som opptar meg, og blir ikke oppgitt av meg så lenge jeg lever. Men la meg også si at jeg har støttet på så meget "fusk" i Deres opptreden når det gjelder Deres forsøk

på å legalisere "rettsoppgjøret", at det bekrefter min oppfattning at det må "fuskes" skal oppgjøret få ben å stå på.

Jeg er selvfølgelig klar over at "det er ulike oppfatninger av mange historiske spørsmål", men når bare en oppfatning får komme til orde, og hver annen nektes adgang til offentlig bedømmelse, kan det neppe kaldes sunt. Har De aldri oppfattet dette som en feil? Har De aldri følt Dem ille berørt ved det? En slik situasjon kan i hvert fald ikke aksepteres.

Når det gjelder bekreftelse på hvad åen "mente å vite" var dette myntet på den alminnelige jævne mann, som f.ex. meg selv, som hadde fulgt godt med i utviklingen foran katastrofen, og dermed dannet seg et bilde av det som holdt på å skje, og som fikk denne bekreftelse i det som skjedde. En oppfatning bygget på faktisk foreliggende forhold. Om det end fra en historikers syn, og særlig ved hans ettergransking, som særlig han og ingen annen får anledning til, finner at det kanskje likegodt kan tas til inntekt for en motsatt oppfatning, en oppfatning han så lancerer uimotsagt for offentligheten og gir det stempel som den fulle og urokkelige sannhet. Som f.ex. Aftenposten, som ved redigeringen av overskriften ved referatet av Deres foredrag 9. april, gir foredraget en konklusjon som sikkert også for Dem - formoder jeg - fortøner seg som fortidlig og for bestemt, særlig når det "historiske studium" nødvendigvis krever "at ein supplerer, nyanserer og i mange tilfeller reviderer" for å nå nærmere den historiske sannhet, så er det i slike tilfeller ganske umulig å få slike nødvendige endringer, fordi saken er låst fast på et for tidlig stadium. Bl.a. fordi våre nyhetsmedia er altfor villige til å identifisere seg med Dem og Deres syn på saken, og ta Deres fremstilling som den eneste rette. De blir derfor i sin villighet til å tjene ene Dem tilbøyelige til å ta munnen for full, og avskjærer både Dem og seg selv adgangen til rettelse.

De skrev desut noen gang i oktober 1970 i en artikkel rettet til meg, at for Dem "er det ein framad tanke at det nokosinne vil koma definitive framstillingar" i historien. Det kunne jeg ikke forstå når det gjaldt aktuelle hendelser i samtiden, men nu begynner jeg å fatte. Eftertiden får jo mere end nokk å gjøre med å rette trykkfeil p.g.a. "vanskelig korrekturlesning", og finner det formentlig også nødvendig å "supplere, nyansere og revidere", og så går tiden, Det er jo om å gjøre at den går, og at banstrålen kan lyse over de formastelige som i sin enfoldighet, efter hvad de opplevet i virkelighetens verden, mener de handlet rett.

Hvad De end mener å finne i War Cabinet eller andre ukjendte kilder, gjør ingen forandring i dette.-

O s l o 10. mai 1973.

Med hilsen

Einar Syvertsen
Dolteløkken allé 10,
O s l o 4.